

Nacionalinio visuomenės sveikatos centro prie Sveikatos apsaugos ministerijos 2018-ųjų metų veiklos plano ataskaita

2019 m. vasario 4 d. Nr. (06 2.3 E)BV-2350

1 strateginis tikslas: Skatinti sveiką gyvenseną, saugoti ir stiprinti sveikatą, vykdyti ligų prevenciją

Programos tikslas „Skubiai ir koordinuotai reaguoti į grėsmes visuomenės sveikatai“

Svarbiausias šio programos tikslo uždavinys – „Apriboti ir kontroliuoti infekcinių ligų plitimą“. Siekiant laukiamų rezultatų ataskaitiniu laikotarpiu buvo vykdomos šios priemonės: „Vykdyti užkrečiamųjų ligų epidemiologinę priežiūrą, nustatyti jų epidemiologinius dėsningumus teritorijose“; „Stiprinti užkrečiamųjų ligų kontrolę teritorijose“; „Sumažinti užkrečiamųjų ligų įvežimo riziką ir užkirsti kelią jų išplitimui medicininės karantininės kontrolės valstybės sienos perėjimo punktuose“; „Informuoti visuomenę apie užkrečiamąsias ligas“.

2018 m. NVSC vykdytos priemonės ir veiklos teikia tiek tiesioginę, tiek netiesioginę naudą visuomenei. Imunoprofilaktinio darbo organizavimo stebėseną užtikrina didesnes skiepimų apimtis ir taip netiesiogiai apsaugo gyventojus nuo skiepiais valdomų užkrečiamųjų ligų. Epidemiologinis ligų ištyrimas padeda apriboti ir kontroliuoti infekcinių ligų plitimą, užkerta kelias šių ligų protrūkiams. Konsultacijos ir informacija visuomenei apie užkrečiamųjų ligų profilaktiką ir apsaugojimo būdus didina gyventojų supratimą ir žinių lygį saugant savo sveikatą.

Vykdamas šio uždavinio priemones 2018 m. buvo užregistruoti ir pateikti Užkrečiamųjų ligų ir jų sukėlėjų valstybės informacinei sistemai (ULSVIS) **53702** užkrečiamųjų ligų atvejų pagal gautus skubius pranešimus; **30327** užkrečiamųjų ligų atvejų buvo atliktas epidemiologinis tyrimas. Ataskaitiniu laikotarpiu identifikuoti net **1454** užkrečiamųjų ligų protrūkiai. Parengta **60** užkrečiamųjų ligų epidemiologinės situacijos savivaldybėse aprašymų. Įgyvendinant ŽIV/AIDS ir lytiškai plintančių infekcijų profilaktikos ir kontrolės 2018–2020 metų veiksmų planą parengta **11** informacinių dokumentų savivaldybėms ir savivaldybių visuomenės sveikatos biurams apie sergamumą ŽIV ir LPI. Įgyvendinat su klimato kaita susijusių ligų (alerginių ir infekcinių) 2015–2020 metų profilaktikos programą parengti **37** informaciniai dokumentai apie sergamumą erkinio encefalitu ir Laimo liga; atlikti **322** stebėjimai dėl erkių, plintančių užkrečiamąsias ligas, paplitimo ir **478** stebėjimai dėl uodų, plintančių užkrečiamąsias ligas, paplitimo; parengta ir želdynų vystytojams išplatinta informacija apie želdinių sodinimą, siekiant apriboti žiedadulkių susidarymą parinkus tinkamus augalus. Organizuojant ir koordinuojant imunoprofilaktinį darbą, įvertinta **551** asmens sveikatos priežiūros įstaiga dėl imunoprofilaktinio darbo organizavimo. Ataskaitiniu laikotarpiu buvo peržiūrėta ir pakoreguota **40** administracinių teritorijų užkrečiamųjų ligų valdymo tarpžinybinių planų. Atlikta **120** medicininių-karantininių dokumentų patikrinimų orlaiviuose bei **4636** – laivuose ir keltuose. Išduota, pratęsta tarptautinių laivo higieninių sąlygų pažymėjimų – **197**. 2018 m. buvo atlikta net **945** informavimo veiksmai (straipsniai, informaciniai pranešimai spaudai, interviu, seminarai, perskaitytos paskaitos ir pranešimai; neįtraukiami stendai), skirti gyventojams ir organizacijoms (ne ūkio subjektams). Gyventojams ir organizacijoms užkrečiamųjų ligų valdymo srities klausimais suteiktos **1606** konsultacijos pagal paklausimus, ūkio subjektams – **1828**. Be to, ataskaitiniu laikotarpiu NVSC pradėjo vykdyti 3-osios Europos Sąjungos sveikatos srities 2014–2020 m. programos „Pasiruošimas ir veiksmai pasienio punktuose“ (Preparedness and action at points of entry) ES Bendrųjų veiksmų „Saugūs sveikatai vartai“ (Healthy Gateways) veiklas. 2018 m. NVSC, siekdamas užtikrinti tiekiamo geriamojo vandens saugą, parengė rekomendacijas, skirtas įstaigų, organizacijų (ypač padidintos rizikos objektuose) legioneliozės profilaktikos planams rengti. Šioms rekomendacijoms pritarė ir Sveikatos

apsaugos ministerija. Pagrindinis metodinių rekomendacijų tikslas – aprašyti legioneliozės profilaktikos plano rengimo etapus ir procedūras, kuriomis būtų galima valdyti *Legionella* bakterijų keliamą riziką vandens tiekimo sistemose.

2018 m. metu iššūkiai: lervos geriamajame vandenyje Marijampolėje ir tymų protrūkis Visagine. Dėl lervų geriamajame vandenyje Marijampolės savivaldybė buvo paskelbusi ekstremalią situaciją. Ataskaitinių metų balandžio mėn. Marijampolės miesto gyventojams tiekiamame vandenyje rasta bestuburių lervų. Gavę pirmuosius gyventojų skundus dėl geriamojo vandens pašalinio skonio ir kvapo, NVSC specialistai nedelsdami ėmėsi veiksmų – buvo inicijuotas Marijampolės savivaldybės administracijos ekstremalių situacijų komisijos posėdis. Dalyvaujamas komisijos darbe NVSC pasiekė, kad geriamasis vanduo būtų tinkamai ir laiku tiriamas bei, kad vartotojams būtų tiekiamas saugus geriamasis vanduo iš alternatyvių šaltinių. Gyventojams, vaikų ugdymo ir asmens sveikatos priežiūros įstaigoms nuolat buvo teikiamos konsultacijos ir informacija apie nesaugaus geriamojo vandens vartojimo riziką, priemonės jai išvengti bei alternatyvius vandens šaltinius. Taip pat buvo dalijamasi turima informacija su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, geriamojo vandens tiekėju, savivaldybe. NVSC specialistai aiškinosi lervų atsiradimo priežastis, vertino, ar geriamojo vandens saugos teisinis reglamentavimas yra tinkamas ir pakankamas. Sveikatos apsaugos ministerijai buvo pateikti siūlymai dėl geriamojo vandens saugos reglamentavimo tobulinimo. Siekdamas, kad panašios problemos nepasikartotų kitose vietovėse, NVSC ėmėsi priemonių, kad būtų patobulintas informacijos apie nesaugų geriamąjį vandenį tarpinstitucinio perdavimo mechanizmas (operatyviau gaunama informacija iš Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos apie nesaugų geriamąjį vandenį). Be to, NVSC inicijavo atitinkamų savivaldybių ekstremalių situacijų komisijų posėdžius geriamojo vandens saugos problemoms spręsti, taip buvo užtikrintas tinkamas visų atsakingų institucijų veiksmų koordinavimas ir operatyvus reagavimas.

2018 metų pabaigoje tymų protrūkis (tarp nepaskiepytų suaugusiųjų asmenų) Visagine dar kartą įrodė skiepų svarbą. Daugelio užkrečiamųjų ligų atveju tai svarbiausia prevencinė priemonė. Atsižvelgdamas į tai, NVSC 2019 m. veiklos planą papildė naujais vertinimo kriterijais „Sumažėjusi nepagrįstai nepaskiepytų asmenų dalis (įstaigose, vertintose pagal Imunoprofilaktikos klausimyną)“ ir „Išaugusios tymų, raudonukės ir parotito skiepų apimtys“.

Didesnių nesklandumų įgyvendinant šio tikslo uždavinį nekilo. Strateginis produkto vertinimo kriterijus „Užkrečiamųjų ligų atvejų, kai atliktas atvejo epidemiologinis tyrimas, dalis nuo užregistruotų užkrečiamųjų ligų atvejų skaičiaus pasiektas (56,6 proc.). Nei politiniai, nei ekonominiai veiksniai didesnės įtakos rezultatų pasiekimui neturėjo. Socialinis veiksnys – migracija apsunkino NVSC specialistų darbą vertinant skiepų apimtį. Dėl gyventojų migracijos dažnai sudėtinga nustatyti, ar visi vaikai skiepijami pagal skiepų kalendorių.

Programos tikslas „Plėtoti ligų prevenciją bei mažinti žalingų veiksnių poveikį ir sveikatos netolygumus“

NVSC prisidėjo šios programos tikslo įgyvendinimo vykdydamas uždavinį „Ugdyti gyventojų sveikos gyvensenos įpročius, skatinti sveikatos raštingumą bei gerinti visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumą“ ir jo priemonę „Teikti fiziniams ir juridiniams asmenims ir organizacijoms žinias, reikalingas jų sveikatos stiprinimo, sveikos gyvensenos potencialui realizuoti“.

NVSC vykdyta priemonė padėjo gyventojams ugdyti sveikos gyvensenos įpročius, ūkio subjektams – geriau susipažinti su teisės aktu, reglamentuojančių sanitarines-higienines sąlygas jų veiklai, reikalavimais.

Informuojant visuomenę sveikatos saugos klausimais 2018 m. atlikti **648** informavimo veiksmai gyventojams: buvo rengiami straipsniai, informaciniai pranešimai spaudai, teikiami interviu, organizuojami seminarai, skaitomos paskaitos ir pranešimai; informavimo veiksnių, skirtų ūkio subjektams – **398**; konsultacijų jiems ataskaitiniu laikotarpiu suteikta – **12796**. Net **97 proc.** ūkio subjektų NVSC specialistų suteiktas konsultacijas įvertino teigiamai.

Vykdydamas šią priemonę NVSC įgyvendina iš Europos Sąjungos struktūrinių fondų lėšų finansuojamą projektą „Informacijos apie visuomenės sveikatos bei radiacinę saugą teikimo ūkio subjektams ir gyventojams gerinimas“. Projektas truks 2 metus. Planuojama Projekto veiklų įgyvendinimo pabaiga 2019 m. rugsėjo 18 d. Projekto tikslas – pagerinti informacijos apie visuomenės sveikatos priežiūros reikalavimus teikimą ūkio subjektams ir gyventojams, NVSC sukuriant vienodo konsultavimo sistemą.

Vykdydamas šią priemonę nesklaidumų nekilo. Vertinimo kriterijų reikšmės buvo šiek tiek viršytos dėl didesnio gyventojų susidomėjimo geriamojo vandens, kvapų kontrolės ir pan. temomis. Nei politiniai, nei ekonominiai nei socialiniai veiksniai įtakos priemonės veiklų vykdymui neturėjo, didesnių pokyčių, galinčių turėti įtakos veiklos rezultatų pasiekimui nebuvo.

Programos tikslas „Mažinti paslaugų, gaminių, aplinkos veiksnių neigiamą poveikį ir riziką gyventojų sveikatai“

Įgyvendindamas šį programos tikslą NVSC vykdė uždavinį „Mažinti žalingo aplinkos poveikio visuomenės sveikatai riziką“ bei šias priemones: „Mažinti ūkio subjektų teikiamų paslaugų neigiamą įtaką žmonių sveikatai, vykdant periodinę, grįžtamąją ir operatyviają valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę“, „Stiprinti aplinkos veiksnių galimo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai prevenciją, teikiant administracines paslaugas, susijusias su leidimų, licencijų ir kitų dokumentų išdavimu“.

NVSC, vykdydamas šias priemones, ne tik prisideda prie gyventojų sveikatos išsaugojimo, gina vartotojų interesus, bet ir padeda verslui, teikdamas mokslo įrodymais pagrįstas žinias apie tai, kaip išvengti rizikos visuomenės sveikatai. Šių priemonių vykdymo rezultatų naudos gavėjai yra tiek verslo subjektai, tiek gyventojai, tiek atskirų paslaugų ir gaminių vartotojai. Verslo subjektai gaudami NVSC konsultacijas geriau supranta, kaip išvengti rizikos visuomenės sveikatai, todėl atitinkamus teisės aktų reikalavimus savo veikloje taiko atsakingiau. Tai leidžia jiems tobulinti savo veiklą ir pritraukti daugiau klientų. Vartotojai, savo ruožtu, gaudami kokybiškesnes paslaugas ir gaminius, jaučiasi saugiau. Ūkio subjektams laikantis teisės aktuose nustatytų reikalavimų išvengiama daugelio tiek infekcinių, tiek neinfekcinių susirgimų. Todėl pagrindiniu naudos gavėju laikytina visa visuomenė.

Ypatingą dėmesį 2018 m. NVSC skyrė vaikų sveikatos puoselėjimui. Mokslo metų pradžioje buvo atliekami tiksliniai ugdymo įstaigų patikrinimai, kurių metu išaiškinti ir ugdymo organizatoriams akcentuoti aktualūs ugdymo aplinkos rizikos veiksniai: triukšmas, patalpų oro kokybė, patalpų ir žaidimo įrenginių sauga. Ši NVSC akcija paskatino ugdymo organizatorius imtis priemonių rizikos veiksniams pašalinti. 2018 m. taip pat buvo parengta pilotinė Vilniaus miesto moksleivių fizinio aktyvumo skatinimo programa, kuri buvo pristatyta Vilniaus miesto bendruomenės sveikatos tarybai. Pagal atliktos tikslinės moksleivių apklausos duomenis – parengtas Vilniaus apskrities moksleivių viršsvorio ir nutukimo žemėlapis. Siekdamas užtikrinti, kad veikla su nuodingosiomis medžiagomis nebūtų vykdoma švietimo įstaigų pastatuose ir jų teritorijoje, ir kad vaikai būtų apsaugoti nuo nuodingųjų medžiagų poveikio, NVSC parengė Lietuvos Respublikos nuodingųjų medžiagų priežiūros

įstatymo reikalavimų įgyvendinimo užtikrinimo bendrojo ugdymo švietimo įstaigose gaires. Šios gairės buvo pristatytos mokymuose, į kuriuos pakviesti visų mokyklų atstovai. Mokymų metu mokytojai, švietimo įstaigų vadovai ir kiti mokyklų atstovai buvo supažindinti su nuodingųjų medžiagų identifikavimo, saugaus pašalinimo ir patekimo į mokyklas prevencijos būdais.

Vykdamas uždavinio „Mažinti žalingo aplinkos poveikio visuomenės sveikatai riziką“ priemones, 2018 m. NVSC teko susidurti su iššūkiais. Dėl neįprastai karštos ir sausos vasaros pasireiškė anksčiau nepastebėtos (arba jos buvo epizodiškos ir veikė tik pavienius asmenis) aplinkos problemos: nemalonūs kvapai, oro užterštumas kietosiomis dalelėmis, geriamojo vandens užterštumas neįprastais teršalais (lervomis, pavojingomis cheminėmis medžiagomis). NVSC pastangomis ataskaitiniu laikotarpiu Klaipėdos mieste buvo atlikti didelės apimties kvapų tyrimai, siekiant išsiaiškinti kvapų šaltinius, parengtas klausimynas bei atlikta Klaipėdos miesto ir rajono, Matuizų kaimo gyventojų internetinė apklausa. Taip pat buvo parengtas Lietuvos gyventojų skundų dėl taršos kvapais žemėlapis. Nemažiau aktuali kvapų problema buvo ir Vilniuje, ji dar labiau išryškėjo laikinai sutrikus atliekų surinkimui mieste. Joms ėmus kauptis gyvenamosiose teritorijose bei pasklidus yrančių atliekų kvapams, sunerimę Vilniaus miesto gyventojai kreipėsi pagalbos į NVSC. Reaguodamas į gyventojų nusiskundimus ir prašymus, NVSC organizavo spaudos konferenciją, kurios metu išplatino informaciją, kaip elgtis gyventojams sutrikus atliekų šalinimui. Atsižvelgus į problemos mastą ir aktualumą buvo peržiūrėti ir kvapus reglamentuojantys teisės aktai. Peržiūros metu identifikuotos reglamentavimo spragos ir imtasi priemonių šiam reglamentavimui tobulinti. Dėl intensyvaus eismo ir kuro degimo produktų labai padidėjo aplinkos oro užterštumas kietosiomis dalelėmis. 2018 m. vasarą šalies šiaurinėje dalyje jis reikšmingai išaugo ir dėl Latvijoje degančių miškų bei durpynų. Apie šią problemą NVSC informavo gyventojus, asmens sveikatos priežiūros ir vaikų ugdymo įstaigas bei teikė rekomendacijas, kaip elgtis, siekiant išvengti ore esančių kietųjų dalelių neigiamos įtakos sveikatai. Itin aktuali Lietuvos miestų problema – triukšmas. Atsižvelgiant į problemos mastą NVSC iniciatyva Vilniaus universitete buvo organizuota respublikinė mokslinė-praktinė konferencija Tarptautinei triukšmo supratimo dienai paminėti. Konferencijoje daug dėmesio buvo skiriama ugdymo įstaigų triukšmo prevencijai. Joje dalyvavo net 200 svečių iš 75 institucijų. Be to, NVSC parengė ir patvirtino Valstybinės triukšmo kontrolės vykdymo taisykles, pagal kurias nuo 2018 m. rugsėjo mėn. įstaiga pradėjo vykdyti valstybinę triukšmo kontrolę ir dėl triukšmo šaltinių, kurių valdytojais nėra ūkio subjektai, skleidžiamo triukšmo; nuo 2019 m. NVSC taip pat vykdys taršos integruotos prevencijos kontrolės (TIPK) leidimus turinčių ūkio subjektų, kurie savo veikloje naudoja stacionarius triukšmo šaltinius, planinę valstybinę triukšmo kontrolę. NVSC specialistų pastangų dėka 2018 m. buvo suplanuotos akustinės sienutės šalia intensyvaus eismo gatvių (Panevėžio mieste Šiaurinės gatvės dalyje; 9 triukšmo mažinimo užtvaros „Via Baltica“ kelyje tarp Kauno ir Marijampolės – bendras užtvarų ilgis 7925 m, aukštis 3–6 m.; Dituvos kaime, Klaipėdos rajone, numatoma įrengti apie 130 m ilgio ir 3,0–4,5 m aukščio triukšmo užtvarą); šalia transformatorių pastočių klojama tylioji asfalto danga; diegiamos triukšmo slopinimo priemonės geležinkelyje.

Ataskaitiniu laikotarpiu vykdamas priemonės „Mažinti ūkio subjektų teikiamų paslaugų neigiamą įtaką žmonių sveikatai, vykdamas periodinę, grįžtamąją ir operatyviają valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę“ veiklas buvo atlikti **7825** periodinės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės patikrinimai. Periodinės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu atliktų patikrinimų dalis, palyginti su visų valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu atliktų patikrinimų skaičiumi sudarė **78 proc.**, periodinės valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės patikrinimų, atliktų naudojant kontrolinius klausimynus, dalis – **73 proc.** 2018 m. NVSC veiklos plano įgyvendinimo ataskaitos duomenimis **90 proc.** ūkio subjektų, teigė, kad pirmaisiais veiklos metais gavo

naudingų konsultacijų ir jiems nebuvo taikytos poveikio priemonės. Teigiamai kontrolinius klausimynus įvertino net **98 proc.** ūkio subjektų. Vykdamas grįžtamąją valstybinę visuomenės sveikatos saugos kontrolę buvo atlikti **998** patikrinimai. Strateginio produkto vertinimo kriterijaus „Grįžtamosios kontrolės metu atliktų patikrinimų, kurių metu nustatyti pažeidimai, dalis” reikšmė viršijo lūkesčius (**17 proc.**, planuota tik 25 proc.). Tikėtina, kad mažiau pažeidimų galėjo būti nustatyta dėl padidėjusio administracinių baudų dydžio. Manoma, kad suplanuotas rezultatas galėjo būti viršytas ir dėl keleto NVSC įgyvendintų iniciatyvų: teminių seminarų paslaugų teikėjams ir susitikimų su savivaldybėmis kontrolės rezultatams aptarti organizavimo, specialių priemonių siekiant pagerinti ūkio subjektų konsultavimą patikrinimo metu taikymo. Viršytas rezultatas parodo NVSC prevencinių veiksčių ir visuomenės sveikatos saugos kontrolės efektyvumą. Operatyviosios valstybinės visuomenės sveikatos saugos kontrolės metu atlikta **1510** patikrinimų, šių patikrinimų, kai nustatyta pažeidimų, dalis sudarė **55 proc.** Programos tikslo rezultato vertinimo kriterijaus „Nukentėjusių nuo nesaugios ūkinės komercinės veiklos asmenų dalis” reikšmė sudarė **40 proc.** (planuota 37 proc.). Suplanuotas rezultatas nepasiektas todėl, kad pasitvirtino daugiau pagrįstų kolektyvinių, o ne pavienių asmenų skundų. Produkto vertinimo kriterijaus „Pagrįstų vartotojų skundų dėl nekokybiškų produktų (gaminų ar paslaugų) dalis” reikšmė nebuvo pasiekta (reikšmė **56 proc.**, planuota – 40 proc.). Manoma, kad pagrindine priežastimi yra tai, kad NVSC konsultacijų dėka vartotojų žinios apie reikalavimus paslaugoms ir gaminiams išaugo, todėl padaugėjo pagrįstų prašymų bei skundų dėl nesaugiai teikiamų paslaugų ir nekokybiškų gaminių. NVSC specialistų nuomone, rodiklį būtų tikslinga pakeisti, kadangi, esant tokiai situacijai, jo didėjimą galima traktuoti dviprasmiškai, t. y. jis gali būti vertinamas tiek teigiamai – NVSC tinkamai informuoja gyventojus ir jie geriau išmano reikalavimus paslaugoms ir gaminiams, todėl dažniau kreipiasi pagrįstai, tiek neigiamai – ūkio subjektams trūksta konsultacijų ir jie daro daugiau pažeidimų.

Vykdydamas priemonę „Stiprinti aplinkos veiksnių galimo neigiamo poveikio visuomenės sveikatai prevenciją, teikiant administracines paslaugas, susijusias su leidimų, licencijų ir kitų dokumentų išdavimu“, 2018 m. NVSC patikrino aplinkos (įskaitant ir patalpų), paslaugų teikimo sąlygų atitiktį visuomenės sveikatos saugos reikalavimams ir išdavė **3580** leidimus-higienos pasų; **110** leidimų vykdyti veiklą, susijusią su nuodingosiomis medžiagomis; išnagrinėjo **123** strateginio pasekmių aplinkai vertinimo dokumentus ir **540** planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimo dokumentų; parengė **2715** teritorijų planavimo dokumentų vertinimo pažymų ir **15869** bendras statinio projektavimo dokumentų tikrinimo pažymas; organizavo **1308** šachtinių šulinių vandens (gavus pirminės asmens sveikatos priežiūros įstaigos pranešimą apie nėsčiąją ar kūdikį iki 6 mėnesių amžiaus, kurių maistui naudojamas šachtinio šulinio vanduo) tyrimus bei informavo šių šulinių vartotojus apie nesaugų geriamąjį vandenį; suteikė **63** rekomendacijas įmonėms ir kosmetikos gaminių kontrolę vykdančioms institucijoms kosmetikos saugos notifikavimo klausimais; išdavė **208** biocidinio produkto autorizacijos liudijimus bei leidimus tiekti į rinką ir naudoti biocidinį produktą; siekdami užtikrinti Nacionalinės biocidinių produktų pagalbos tarnybos veikimą, NVSC specialistai suteikė **472** konsultacijas įmonėms ir kitiems suinteresuotiems asmenims.

Esminių teisės aktų pakeitimų ataskaitiniu laikotarpiu nebuvo, tačiau atkreiptinas dėmesys į tai, kad dauguma Lietuvos higienos normų iš esmės yra seniai keistos, jos nebeatitinka visuomenės sveikatos saugos prioritetų ir visuomenės lūkesčių. Reaguojant į kolektyvinius skundus dėl taršos kvapais, keičiamas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2010 m. spalio 4 d. įsakymas Nr. V-885 „Dėl Lietuvos higienos normos HN 121:2010 „Kvapo koncentracijos ribinė vertė gyvenamosios aplinkos ore“ ir Kvapų kontrolės gyvenamosios aplinkos ore taisyklių patvirtinimo“.